

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

21 грудня 2023 року

№ 31–2

Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему “Пряма бюджетна підтримка США на початку військового вторгнення росії в Україну: Запобігання колапсу та збереження стресостійкості української системи медичних послуг”

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності на тему “Пряма бюджетна підтримка США на початку військового вторгнення росії в Україну: Запобігання колапсу та збереження стресостійкості української системи медичних послуг”.

За підсумками обговорення Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Пряма бюджетна підтримка Уряду США в сумі 1,7 млрд дол. США (у гривневому еквіваленті 49,7 млрд грн) дала змогу Уряду України забезпечити належне функціонування медичної галузі. Медичні послуги надавалися населенню постійно, незважаючи на повномасштабне російське воєнне вторгнення.

Міністерством фінансів України кошти прямої бюджетної підтримки спрямовано для фінансування програми державних гарантій медичного обслуговування населення (далі – державна програма медичних гарантій). Надалі управління коштами здійснювала Національна служба здоров'я України (далі – НСЗУ) відповідно до вимог бюджетного законодавства шляхом закупівлі медичних послуг у закладів охорони здоров'я всіх форм власності та фізичних осіб - підприємців, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (далі – надавачі медичних послуг). НСЗУ за результатами закупівель укладало договори з надавачами медичних послуг, контролювало їх виконання та оплачувало надані послуги. Надавачі медичних послуг частину отриманих від НСЗУ коштів спрямовували на заробітну плату власних працівників.

Увесь обсяг коштів прямої бюджетної підтримки (далі – DBS) спрямовано на відшкодування надавачам медичних послуг виплат за надані такі послуги відповідно до визначених Додатковою угодою № 8 від 09 липня 2022 р. до Угоди про виконання завдання у сфері розвитку між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для сприяння стійкому економічному розвитку на широкій суспільній основі як засобу забезпечення сталої демократії в Україні, вчиненої 17 вересня 2014 р. в м. Києві (Угода АМР США № 121–0002–АА) (далі – Угода про грант).

Кошти DBS становили 70,5 відс. витрат НСЗУ на оплату медичних послуг за січень-квітень і червень-липень 2022 року (70,5 млрд грн) та на 92,2 відс. відшкодували видатки надавачів медичних послуг на заробітну плату власних працівників, здійснені за рахунок державної програми медичних гарантій (53,9 млрд гривень).

На заборонені напрями кошти не використовувались. Урядом України повністю виконано умови Угоди про грант, загальний обсяг фінансування державної програми медичних гарантій протягом 2022 року не змінювався.

Кошти DBS дали змогу НСЗУ профінансувати всі основні види медичної допомоги, які оплачувалися і до повномасштабного російського вторгнення: первинну, екстрену та спеціалізовану медичну допомогу (у т. ч. паліативну).

2. Процес управління коштами DBS здійснювався відповідно до Закону України від 02 грудня 2021 р. № 1928 “Про Державний бюджет України на 2022 рік” та вітчизняного бюджетного законодавства. Кошти спрямовано лише надавачам медичних послуг, які мали з НСЗУ договори про медичне обслуговування населення (далі – договори) за державною програмою медичних гарантій.

Аудитом встановлено окремі несуттєві неточності щодо обсягу використаних коштів на оплату праці працівників надавачів медичних послуг у звітності, поданій НСЗУ до Міністерства фінансів України, які надалі виправлено. Невелика кількість надавачів медичних послуг не дотримувалась спеціальних вимог НСЗУ щодо укладання договорів за пакетом медичних послуг “Забезпечення збереження кадрового потенціалу для надання медичної допомоги”, який безпосередньо стосувався оплати праці надавачів медичних послуг, що призвело до незначної переплати коштів, але не вплинуло на правомірність використання коштів DBS.

3. НСЗУ загалом сформовано систему внутрішнього контролю для гарантування надходження коштів DBS лише до відповідних надавачів медичних послуг. При цьому НСЗУ продовжує впроваджувати додаткові заходи контролю, які Рахункова палата рекомендувала раніше. НСЗУ не виконано попередніх рекомендацій Рахункової палати щодо удосконалення взаємодії Електронної системи охорони здоров’я (далі – ЕСОЗ) з іншими інформаційними системами і державними інформаційними ресурсами для допомоги у забезпеченні надійності, повноти і достовірності даних в ній.

Центральна база даних ЕСОЗ має електронну взаємодію лише з трьома із дев’яти передбачених державних інформаційних ресурсів та систем.

ЕСОЗ не взаємодіє або співпрацює в режимі дослідної експлуатації програмного забезпечення з шістьма інформаційними системами та державними

інформаційними ресурсами: Єдиним державним демографічним реєстром, Державним реєстром фізичних осіб – платників податків, інформаційними системами Міністерства соціальної політики України, Єдиною державною електронною базою з питань освіти, Єдиним державним реєстром Міністерства внутрішніх справ, інформаційно-аналітичною платформою електронної верифікації та моніторингу. Як наслідок, обмежено спроможність ЕСОЗ актуалізувати дані реєстрів пацієнтів, декларацій про вибір лікаря, медичних працівників, медичних записів.

4. НСЗУ створено засоби контролю, які унеможливають виплати надавачам медичних послуг, які розташовані на території, де введено воєнний стан, та які підтримують рішення та/або перебувають під контролем держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора.

Наказом НСЗУ від 17 травня 2022 р. № 226 затверджено Методичні рекомендації для працівників НСЗУ у разі отримання інформації щодо окремих надавачів медичних послуг, які розташовані на території, на якій введено воєнний стан, та які підтримують рішення та/або знаходяться під контролем держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора щодо дій НСЗУ на випадок отримання інформації про надавачів медичних послуг. Крім того, для пошуку такої інформації НСЗУ запроваджено листування із Службою безпеки України, обласними і районними військовими адміністраціями, місцевими радами.

На підставі отриманої інформації НСЗУ протягом 2022 року призупинено оплату послуг 56 надавачам медичних послуг, з них фінансування 37 надавачам (1 відс. загальної кількості надавачів, з якими укладено договори) не поновлено.

З урахуванням викладеного Рахункова палата

ВИРІШИЛА:

1. Звіт про результати аудиту ефективності на тему “Пряма бюджетна підтримка США на початку військового вторгнення росії в Україну: Запобігання колапсу та збереження стресостійкості української системи медичних послуг” (далі – Звіт про результати аудиту) затвердити.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження цього Звіту.

3. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Кабінету Міністрів України і Міністерству охорони здоров'я України для розгляду.

4. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Національній службі здоров'я України і рекомендувати:

- вжити заходів щодо повернення надавачами медичних послуг зайво отриманих коштів у сумі 19,4 млн гривень. Перевірити наявність у надавачів медичних послуг, які не були відібрані для дослідження, підстав для укладання

договорів за пакетом медичних послуг “Забезпечення збереження кадрового потенціалу для надання медичної допомоги”, про результати перевірки повідомити Рахункову палату;

- забезпечити технічну реалізацію взаємодії центральної бази даних ЕСОЗ з усіма визначеними законодавством інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами.

5. Оприлюднити рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Члену Рахункової палати Василю Невідомому забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об’єктом контролю рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об’єкта контролю.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Василя Невідомого.

Т. в. п. Голови

Андрій МАЙСНЕР